

महाराष्ट्र अंधारात जाण्याची भिती

दै.रायगड नगरी | मुंबई

कोळशाच्या टंचाईमुळे महावितरणला वीजपुरवठा करणाऱ्या विविध औष्ठिक वीजनिर्मिती केंद्रातील १३ संच सद्यस्थितीत बंद पडले आहेत. त्यामुळे तब्बल ३३३० मेगावॅट विजेचा पुरवठा रुप पडला आहे. विजेची ही तूट भरून काढण्यासाठी तातीडीच्या वीजखेदीसह जलविद्युत व अन्य खोलांकडून वीजपुरवठा उपलब्ध करण्याचे प्रयत्न सुरु आहे. राज्यात विजेचे भारनियमन टाळण्यासाठी महावितरणकडून शर्थीचे प्रयत्न सुरु असून वीजग्राहकांनी मागणी व उपलब्धता यांमध्ये समतोल राखण्यासाठी सकाळी ६ ते ९० व सायंकाळी ६ ते रात्री १० वाजेपैर्यंत विजेचा वापर काटकसरीने करावा असे आवाहन महावितरणकडून करण्यात आले आहे.

देशभरात कोळसाटंचाई निर्माण झाल्यामुळे गेल्या काही दिवसांपासून औष्ठिक वीजनिर्मिती केंद्रातील १३ संच सद्यस्थितीत बंद पडले आहेत. त्यामुळे तब्बल ३३३० मेगावॅट विजेची ही तूट भरून काढण्यासाठी तातीडीच्या वीजखेदीसह जलविद्युत व अन्य खोलांकडून वीजपुरवठा उपलब्ध करण्याचे प्रयत्न सुरु आहे. राज्यात विजेचे भारनियमन टाळण्यासाठी महावितरणकडून शर्थीचे प्रयत्न सुरु असून वीजग्राहकांनी मागणी व उपलब्धता यांमध्ये समतोल राखण्यासाठी सकाळी ६ ते ९० व सायंकाळी ६ ते रात्री १० वाजेपैर्यंत विजेचा वापर काटकसरीने करावा असे आवाहन महावितरणकडून करण्यात आले आहे.

कोळसा टंचाईचे सावट गडद

कोळसा टंचाईचे सावट गडद होत असतानाच राज्यात उपाय वाढल्यामुळे विजेची मागणी देखील वाढती आहे. राज्यात (मुंबई वगळून) काल, शनिवारी १७,२८० मेगावॅट विजेची मागणीप्रमाणे महावितरणकडून पुरवठा करण्यात आला. तर गोल्या २४ तासांमध्ये राज्याच्या काही भागात पाऊस झाल्यामुळे आज विजेचा मागणीत घट झाली. आज, रविवारी सकाळी ११.३० वाजता राज्यात १८,२०० मेगावॅट तर महावितरणच्या कार्यक्रेतात १५ हजार ८०० मेगावॅट विजेची मागणी होती. विजेचे भारनियमन टाळण्यासाठी मा. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाच्या आदेशानुसार कृषिवाहिन्यांवर दरोज ८ तास दिवसा किंवा रात्री चक्राकार पद्धतीने श्री फेज वीजपुरवठा करण्यात येत आहे.

संक्षिप्त...

चांदींचा बारवर धाड, बारबालांसह ४० जांवर गुन्हा दाखल

उल्हासनगर : वृत्तसंस्था

१७ सेवक विभागाने शनिवारी रात्री ९ वाजता धाड टाकून ग्राहकांसोबत अश्लील चाळे करण्याचा बारबालांसह एकून ४० जांवांना अटक करण्यात आली. याप्रकरणी मध्यराती पोलीस ठाप्यात गुन्हा दाखल झाला असून पोलीस अधिक तपास करीत आहे.

उल्हासनगर कॅम्प नं-३ येथील १७ सेवक चौक परिसरात चांदींचा बारवर शहर गुहे अन्वेषण विभागाने शनिवारी रात्री ९ वाजता धाड टाकून ग्राहकांसोबत अश्लील चाळे करण्याचा बारबालांसह एकून ४० जांवांना अटक करण्यात आली. याप्रकरणी मध्यराती पोलीस ठाप्यात गुन्हा दाखल झाला असून पोलीस अधिक तपास करीत आहे. तसेच शहरातील अनेक लाङिंग-बांडिंगवर अवैध धडे फोपावल्याची चर्चा होऊन आहे.

मत्स्योउद्योग सहकारी संस्थेच्या फॅक्टरीला न्यायालयाची जप्ती नोटीस

दै.रायगड नगरी | उराण

उराण तालुक्यातील दिघोडे येथील ससून डॉक मत्स्योउद्योग सहकारी संस्थेच्या फॅक्टरीच्या उभारणीचे काम मनोज कन्स्ट्रक्शन कंपनीच्या ठेकेदारांनी हाती धेतले होते. परतु फॅक्टरीचे काम पूर्ण होऊन ही सदर ससून डॉक मत्स्योउद्योग सहकारी संस्थेच्या चेअरमन यांनी ठरल्या प्रमाणे कामाची रक्कम मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदाराला न दिल्याने पनवेल येथील वरिष्ठ दिवाणी न्यायालयाने ससून डॉक मत्स्योउद्योग फॅक्टरीला काल जसीची बजावली आहे.

उराण तालुक्यातील दिघोडे येथे २००७ याली ससून डॉक मत्स्योउद्योग संस्थेच्या फॅक्टरीचे मोठाचा गोंगावाजा करत मार्जी केंद्रीय कृषीमंत्री शरद पवार यांच्या हस्ते उद्घाटन करून फॅक्टरीसुरु करण्यात आली होती. परंतु सदर फॅक्टरीचे काम पूर्ण केल्यानंतर ही मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदाराला फॅक्टरीच्या चेअरमन यांनी झालेल्या कामाच्या विलासी रक्कम देऊ केली नाही.यासंदर्भी मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदारानी अलिबाग येथील जिल्हा, सत्र दिवाणी न्यायालयात न्याय विजेचे असून २००७ मध्ये दावा दाखल केला होता.

मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदारांच्या मायादातून विकिल म्हणून ॲड एस.एन.जोशी यांनी काम पहिले, पनवेल येथील वरिष्ठ सत्र दिवाणी न्यायालयाने ३० सप्टेंबर २०२१ रोजी मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदारांच्या बाजूने निकाल दिला. तसेच ससून डॉक मत्स्योउद्योग सहकारी संस्थेने सदर मनोज

कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदाराला ७९ लाख ४८ हजार ४७ रुपये व त्यावरील व्याज या स्वरूपात झालेल्या बांधकामाचा मोबदला द्यावा आणि ७ ऑक्टोबर २०२१ रोजी ससून डॉक मत्स्योउद्योग संस्थेच्या चेअरमनी न्यायालयात हजर राहावे असे आदेश दिले.

तब्बल १५ वर्षांच्या कालावधी नंतरही मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदारांच्या बाजूने निकाल लागला असतानाही ससून डॉक मत्स्योउद्योग सहकारी संस्थेने बांधकामाचा मोबदला देण्यासंदर्भात चालूकल पणा केला. त्यामुळे न्यायालयाच्या आदेशानुसार न्यायालयातील कर्मचाऱ्यांनी दि. ७ ऑक्टोबर २०२१ रोजी फॅक्टरीची जप्ती करून लिलावास काढण्याची नोटीस दिघोडे येथील ससून डॉक मत्स्योउद्योग सहकारी संस्थेच्या फॅक्टरीवर लावली आहे.त्यामुळे परिसरात एकव खल्बळ माजली असून, हा वर्चवा विषय बनला आहे.

अतिवृद्धीने शिहू बैणसे झाडिपाडा विभागातील शेतकरी हृवालदिल

शासनाने नुकसान भरपाई वावी, आरमानी संकटाशी झुंजणा-न्या शेतकर्यांची मागणी

दै.रायगड नगरी | माथेरान

स्वयंपाकमध्ये वापरण्याचा गेंसच्या किमतीमध्ये

दर महिन्याला होणाऱ्या वाढीने माथेरांकाराचे बजेट

कोलमदले असून येथे मालवाहुतीची व्यवस्था

नसल्याने एक सिलिंडर मार्गे येथील स्थानिकांना १५०

रुपये जास्त वाजता आहेत त्यामुळे येथील स्थानिकांना गेंस वाहुतीसाठी वाहन वापरण्याची

परवानगी मिळाल्यास त्याचा फायदा येथील सर्वसामान्य नागरिकांना होणार आहे.

माथेरान हे समुद्र सपाटीपासून जवळ जवळ

आडवे झाले. तर अनेक ठिकाणी कापलेल्या पिकांची नासाडी झाली. परिणामी येथील शेतकरीची आता खुप मोठ्या नैसर्गिक व मानवनिर्मित संकटात सापडला आहे. शेतकी व्यवसाय आता आव्हानात्मक व्यवसाय ठरत आहे. मार्गील

तीन वर्षांत येथील भात विषयीचे प्रमाण तब्बल तीस टक्यांनी घटले आहे. पावसाचा अनियमितपण, सातत्याने होणारे द्वारामान बदल व नैसर्गिक आपत्ती, तुकड्यांच्या वारीवर लातून वाहूकूप केली जाते. त्यामुळे येथील लागल्यांच्या व्यवसायाचा विलासी रक्कम देऊ केली नाही.यासंदर्भी मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदारानी अलिबाग येथील जिल्हा, सत्र दिवाणी न्यायालयात न्याय विजेचे असून २००७ मध्ये दावा दाखल केला होता.

कोठार म्हणून ओढखल्या जाणार्या रायगड जिल्ह्यातील शेतकरी व शेतकरीची आता खुप मोठ्या नैसर्गिक व मानवनिर्मित संकटात सापडला आहे. शेतकी व्यवसाय आता आव्हानात्मक व्यवसाय ठरत आहे. मार्गील

तीन वर्षांत येथील भात विषयीचे प्रमाण तब्बल तीस टक्यांनी घटले आहे. पावसाचा अनियमितपण, सातत्याने होणारे द्वारामान बदल व नैसर्गिक आपत्ती, तुकड्यांच्या वारीवर लातून वाहूकूप केली जाते. त्यामुळे येथील लागल्यांच्या व्यवसायाचा विलासी रक्कम देऊ केली नाही.यासंदर्भी मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदारानी अलिबाग येथील जिल्हा, सत्र दिवाणी न्यायालयात न्याय विजेचे असून २००७ मध्ये दावा दाखल केला होता.

त्यामुळे येथील शेतकरीची आता शेतकीपासून दूर होत आहे. रायगड कोकण सहित असून त्याच्या व्यवसायाची विलासी रक्कम देऊ केली नाही.यासंदर्भी मनोज कन्स्ट्रक्शनच्या ठेकेदारानी अलिबाग येथील जिल्हा, सत्र दिवाणी न्यायालयात न्याय विजेचे असून २००७ मध्ये दावा दाखल केला होता.

त्यामुळे येथील शेतकरीची आता शेतकीपासून दूर होत आहे. रायगड कोकण सहित असून

शिक्षकांविना शाळा

देशाचे भवितव्य शाळांतील वाग्मींचे आकार घेत असल्याचे कोठारी आयोगाने म्हटले, त्यालाही आता पन्हास वर्षांहून अधिक काळ लोटला. त्यानंतर तीन-चार पिढ्या शाळांतून बाहेर पलवल्या. पाच दशकांत खूप काही बळ झाले, शिक्षणाचा परीघ विस्ताराला, शाळांची संख्या कैकपट वाढली, विद्यार्थीसंख्याही वाढली; परंतु काही बाबतीत तेव्हाचे आणि आतचे वर्तमान यांत फकर नाही. एकूण देशांतर्त उत्पादनाच्या (जीडीपी) सहा टक्के रकम शिक्षणावर खर्च (खरे म्हणजे गुंतवणूक) करावी, ही कोठारी आयोगाची शिफारस आजी कागदावर आहे. उलट खर्चावे प्रमाण घटलेले असल्या शाळांतील शैक्षणिक सुविधा, पायाभूत सुविधा आणि शिक्षक यांबाबतची कमत्रीता कायम आहे. संयुक्त राष्ट्रांच्या शैक्षणिक, वैज्ञानिक आणि सांस्कृतिक संघटनेने (युनेस्को) देशातील शिक्षण स्थितीबाबत यंदा प्रसिद्ध केलेला अहवाल यावर प्रकाश टाकणारा असून, त्याकडे धोरणकर्त्त्यांना दुर्लक्ष करता येणार नाही. 'नो टीवर, नो वलास' हे अहवालाचे नावच देशातील शिक्षण आणि शिक्षकांच्या स्थितीबद्दल पुरेसे भाष्य करते. देशातील १५.५१ लाख शाळांपैकी १.९० लाख शाळा एकशिक्षकी असून, शिक्षकांच्या ११.१६ लाख जागा रिस्ट आहेत. एकशिक्षकी शाळांपैकी ८९ टक्के शाळा आणि शिक्षकांच्या रिस्ट जागांपैकी ६१ टक्के जागा ग्रामीण भागात आहेत. ही आकडेवारी शिक्षणामधील शहरी-ग्रामीण भेद रुद्धात असल्याकडे अंगुलिरेंड्रश करते. खरे तर हे आकडे आणि निष्कर्ष यासाठी युनेस्कोच्या अहवालाची गरज नाही; कारण ही वस्तुस्थितीच आहे. देशांतर पाहणीतून, तसेच सरकारी अहवालांतूनही ती वेगवेगळ्या प्रकार समर्पयेत असरे. युनेस्कोने या अहवालासाठीही सरकारी आकडेवारीचाच अधार घेतला आहे. असे असुनही शैक्षणिक वस्त्रुत्स्थितीकडे दुर्लक्ष होते. म्हणून अशा अहवालांच्या निमित्ताने याबाबत चर्चा करणे आवश्यक ठरते. विद्यार्थी हा शिक्षणाचा केंद्रबिंदू खरा; परंतु शिक्षक त्याला घडवित असतात. त्यामुळे शिक्षण व्यवस्थेत शिक्षकाला अनन्य स्थान आहे. शिक्षकांबद्दल समाजात दोन टोकांच्या प्रतिमा आहेत. एकीकडे 'रुल' मानून त्यांची पूजा, तर दुसरीकडे हेटाळणीच्या स्वरात अवहेलना केली जाते. शिक्षिविणे ही एक अवघड बाब असून, त्यासाठी व्यावसायिक प्रशिक्षण महत्वाचे असरे, ही बाब समाज विसरतो. शिक्षकांचे काम, त्याना मिळाल्या सुटुट्या यांबाबत अनेक गैररुदी आहेत. दुसरीकडे सरकार शिक्षकांना सतत कोणत्या ना कोणत्या अशैक्षणिक कामाना जुऱ्यात असरे. समाजाच्या सर्व घटकातील मुलापात्र दजदार शिक्षण पोलाचप्पासाठी शाळामध्ये आणि सुविधामध्ये गुंतवणूक वाढण्याची गरज आहे; जोडीला शिक्षकांना दर्जेदार प्रशिक्षण देण्याची, त्याना कामात मोकळीके देण्याची आवश्यकता आहे. युनेस्कोच्या शिफारशीही याच धर्थांच्या आहेत. शिक्षकांना आधीचीवर कार्य करण्याचासाठी 'फ्रेटलाइन वर्कर' आसा शब्दप्रयोग करण्यात आला. शिक्षकांनाही 'फ्रेटलाइन वर्कर'चा दर्जा दिला जावा, ही युनेस्कोची शिफारस महत्वाची आहे; मात्र केवळ तसे संबोधन करून चालाणार नाही, तर त्याची अभिप्रेत असलेली कृतीची करावी लागेल. शिक्षकांच्या रिस्ट जागा ग्रण्याला, एकशिक्षकी शाळा दिशिक्षकी करण्याला, शिक्षकांच्या प्रशिक्षणाला प्राधान्य देण्याची आवश्यकता आहे. शिक्षकांवर कामांचे औझे लादण्याची सध्याची प्रथा बंद करावी लागेल. ती बंद करण्याच्या घोषणा अधूममधून होत असल्या, तरी प्रत्यक्षात ती चालूवा शे. शिक्षकांच्या सर्वाधिक रिस्ट जागा उत्तर प्रदेशात आहेत. तिथे ३.३ लाख जागा रिक्त किंवा आहेत. त्यानंतर बिहार (२.२ लाख), पश्चिम बंगाल (१.१ लाख) यांचा क्रमांक लागतो. महाराष्ट्रातही ७४,४४५ जागा रिस्ट असून, एकूण शिक्षकांची असलेले त्याचे प्रमाण १४ टक्के आहे. एकशिक्षकी शाळा आणि शिक्षकांच्या संधी सर्वत्र समान प्रकारे उपलब्ध नाही. शाळा, शैक्षणिक सुविधा, शिक्षकांचे प्रमाण, अस्या पूरक सुविधा यांचलुन शहरी-ग्रामीण असा मोठा भेद आहे. शहरातही उच्चपूर्व्या शाळा वेगव्या आणि गरिबांच्या वेगव्या अशी स्थिती आहे. शिक्षणातूनही विषमता वाढण्याचा हा प्रकार थांबण्याची गरज आहे. उदारीकरणाचे धोरण स्वीकारल्यांतरच्या गेल्या तीन दशकांत ही विषमता वाढल आहे. याच काळात शिक्षणाचा परीघ विस्तारत गेला हे खरे; परंतु तो पुरेसा नसल्याचे विधिं अहवालांतून समोर आले आहे. युनेस्कोच्या ताज्या अहवालाने हीच बाब अधोरेखित केली आहे. विषमता दूर करण्यासाठी सरकारकडून कृती होत नाही. नवीन राष्ट्रीय शिक्षण धोरणानेही शिक्षणवरील खर्चाबाबत मौन धारण केले आहे. शिक्षकांविना शाळा असू शक्त नाहीत, हे लक्षत घेऊन शिक्षणातील गुंतवणूक वाढविणे हाच यावरील उपाय आहे.

माथेरान मधील एटीएम व बीएसएनएल नॉटरिचेबल ; पर्यटक हैदारगढ

दै.रायगड नगरी | मुंकुंद रांजांगे

माथेरान : माथेरानमधील एकमेव बँक असलेल्या युनियन बँकेच्या सेवेला मारील काही वर्षांपासून घरघर लागली असून अनियंत्रित सेवेमुळे माथेरांकर हैदारगड ज्ञाले आहेत ह्या बँकेच्या मार्फत गवावातील एकमेव एटीएम सेवा चालविली जाते पण नेमक्या विकेंद्र लाच हे एटीएम बंद पडत आहे तर बँकमधील अॅनलाईन सेवाही नेहीच बंद राहत असल्याने नागरिकांना पासबुक वर एन्ट्री मिळण्यास विलंब होत असतो व बँकेबाहेर तासनतास टाटकळत उभे राहावे लागत आहे माथेरान मधील अनेकांनी ह्या विरोधात तक्रारी करून देखील ही सेवा जेसे थे आहे.

माथेरान या मुंबई पासून सर्वात जवळ असलेल्या पर्यटनस्थळी सुव्या एन्जेय करण्यासाठी येत असतात. तेथे असलेल्या पर्यटन व्यवसायासाठी सर्वात म्हाहात्वाचे साधन म्हणजे दूरसंचार सेवा. माथेरानचे आर्थिक नियोजनाचा मुख्य भार असणाऱ्या टेलीफोन सेवेमुळे प्रचंड मनस्ताप सहन करावा लागत. केवळ मनस्ताप सहन करावा लागत. केवळ मनस्ताप नाही तर माथेरान मधील व्यावसायिक यांचे आर्थिक नुकसान मोठ्या प्रमाणात होण्यास देखील दूरसंचार सेवा जबाबदार आहे. भारत दूरसंचार निगम च्या अशा भोगळ कारभारामुळे माथेरान कर दूरसंचाराच्या सेवेला पूर्णपणे कंटाळते आहेत. दरम्यान, गेली तीन वर्ष सतत असे प्रकार होत असल्याने माथेरान मध्ये अनेकांनी दूरसंचार निगमच्या सेवेला रामराम करून खाजगी कंपनी यांची सेवा स्वीकारण्यास सुरुवात केली आहे.

निगम ची सेवा वापरत होते. मात्र आता परिस्थितीत फार बदलली आहे. कारण आज चा विचार करता जवळपास शंभर दूरधनी केवळ राहिले आहेत. त्यांची देखील सेवा पर्यटन हांगम असलेल्या शनिवार आणि रविवारी बंद असते. अश-वेळी पर्यटन व्यवसायावर मोठा परिणाम होत असल्याने अनेकांनी आपली मोबाइल टेलमधून फडत. याचे गौडबंगाल कोणालाही समजून येत नाही. भारत दूरसंचार निगम च्या अन्य खाजगी कंपनी सेवा देखील बदली करून घेतली आहे. अन्य नेटवर्क असलेल्या खाजगी कंपनी यांची सेवा चांगली मिळत असल्याने हा बदल सर्वांना व्यवसायासाठी करावा लागला आहे. त्यात महिन्यातून पंधरा दिवस माथेरान मध्ये दूर संचार निगम ची सेवा बंद असते. त्यामुळे युनियन बँकेच्या एटीएम, विधिं हॉटेल व्यावसायाकडे यांची वर्षी बुकिंग, क्रेडीट कार्ड यांची सुविधा बंद पडते. त्यामुळे होणारे नुकसान याची मोजादाद केली असता माथेरान मध्ये भारत दूरसंचार निगम ची सेवा कोणालाही फायद्याची नाही.

दुसरीकडे माथेरान मध्ये भारत दूरसंचार निगम जाणीवपूर्वक सेवा देण्यास टाळाटाळ करीत असल्याचा आरोप माथेरान कर करीत आहेत. कारण माथेरान मध्ये असलेल्या टेलिफोन निगमात व्यावसायिकांसाठी गरजेच्या वस्तू आहेत, ही होत असलेली भाववाढ रोखणे यांच्या हाती नाही पण स्वतः असलेले ऑपरेटर यांचे पाद गेली काही महिन्यापासून रिस्ट आहे आहे. त्यामुळे कोठारी आठवारी ग्राहक देखील होत असलेला जेवेचे चंद्रक वर्षी वाढविले आहे.

(भास्कर शिंदे, व्यावसायिक)

पृष्ठ क्र.१ वरुन...

गॅस दरवाढीने माथेरानकर हैदारगड ; गॅस वाहतुकीसाठी वाहनास परवानगी मिळावी

स्थानिकांना वाहन नाही पण इंधन दर वाढीचे चटके नेहीची सोसावे लागत असतात मारील काही दिवसांमध्ये इंधन दर वाढीमुळे येथील किंवराणा, भाजी, चिकन, अंडी दूध या सारख्या वस्तूचे भाव वाढले आहेत व माथेरान हे पर्यटनस्थळ असल्याने ह्या सर्व वस्तू येथील व्यावसायिकांसाठी गरजेच्या वस्तू आहेत, ही होत असलेली भाववाढ रोखणे यांच्या हाती नाही पण स्वतः विकाणाच्या वस्तूचे भाव वाढविले असतो सर्वत्र रोख निर्माण होत असतो पण शासन मात्र ह्याकडे काणाडोळ करताना दिसून येत आहे. त्यामुळे निदान गॅस वाहतुकीसाठी तरी अतिशीर्षीवर वाहन सुरु करण्याची परवानगी मिळावी की जेणे करून स्थानिकांचे निदान १५० रु.तरी वाचील.

शिह बेणसे झोतिरपाडा विभागातील शेतकरी हैदारगड

राज्य सरकारने अतिवृद्धीमुळे बाधित शेतक-यांना मोठा दिलासा दिला आहे. जुलै २०२१ मध्ये झालेल्या अतिवृद्धीमुळे राज्यात विधिं पूर्णपरिस्थिती उद्घवली. ह्यात शेतपिकांचं मोठं नुकसान झाली. याच पार्श्वभूमीवर, दिलासा देत आता राज्य सरकारकडून शेतपिकांच्या नुकसानाकरिता बाधितांना एक

